

גליון תתקסה • ערש"ק פרשת פקודי

• שנת העשרים •

לקראת שובת

עיונים וביאורים בפרשת השבוע

ברכת משה – לכה לך ישראל או רק ל"חכמי לב"?

איסור בניית בית לה' חוץ לירושלים

ניצול הכשרונות לקדושה

לימוד מעשה המשכן מעורר בתשובה

קובץ זה יוצא לאור לעילוי נשמת
ה"ה הרב החסיד ר' מאיר ב"ר שמחה יצחק ע"ה זאיאניץ
ס. פאולו ברזיל

ולזכות בניו הני לומדי ותמכי אוריינתא, דודפי צדקה וחסד,
ראשונים לכל דבר שבקדושה ה"ה האחים החשובים
הרב החסיד ר' ישראל אפרים מנשה והרב החסיד ר' יוסף מנשה
וכל בני משפחתם שיחיו

יהי רצון שיתברכו בכל מי"י דמיטב מנפש ועד בשר,
ובהצלחה רבה ומופלגה בכל אשר יפנו, תמיד כל הימים

לעילוי נשמת
מרת צארטל לאה
ב"ר שמעון זימל ה"י ע"ה סילווער
נלב"ע ביום כ"ד אדר ה'תשס"ז
תנצב"ה
♦
נדפס ע"י
בני משפחתה שיחיו

פתיחה

בעזה"ת.

הננו מתכבדים להגיש לפניכם את הקונטרס 'קראת שבת' (גליון תקס"ה) היו"ל לפרשת פקודי, ובו אוצר בלום בעניני הפרשה מתוך רבבות חידושים וביאורים שבתורת כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש וצוק"ה נבג"מ זי"ע.

◇ ◇ ◇

במדור "מקרא אני דורש" תבואר שיטת רש"י בנוגע לברכת משה "ויברך אותם משה - אמר להם יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם" וכו': מדוע הוצרך בכלל לפרש את תוכן הברכה, מדוע ברך משה דווקא את העוסקים בבניין ולא את כלל ישראל מביאי התרומה, ומהי השייכות בין ברכת משה לסיום עשיית המשכן.

המדור "יינה של תורה" עוסק בתמיהה מדוע נקראת הפרשה על שם המסעות ולא על שם החניות שהיו על פי ה', ויבואר עניין יציאת מצרים התמידית, וכיצד כבר בעת הגלות יש בפנימיות ובהעלם עניין של גאולה, עד שספר שמות כולו, לרבות פרשיותיו הראשונות, נקרא בשם "ספר הגאולה".

במדור "חידושי סוגיות" יבאר בדברי הרמב"ם שישנם שני איסורים שונים, איסור לבנות בית לה' חוץ לירושלים ואיסור להקריב קרבנות במקומות אחרים, ועפ"י יבאר מה שהביא הרמב"ם כתוב אחר לרא' ולא הכתובים שבגמ', ויבאר גם מקורו של הרמב"ם לאיסור זה - לבנות בית לה' שלא בירושלים אף בלי להקריב בו.

בברכת שבתא טבא
מכון אור החסידות

וזאת למודעי, שברוך כלל לא הובאו הביאורים כאופן שהופיעו במקורם, אלא עובדו מחדש ונערכו ע"י חברי המערכת, ולפעמים הושמט ריבוי השק"ט והמקורות שהופיעו במקורם, ויש להיפך, אשר במקור הדברים מופיעים בקיצור וכאן הורחבו ונתבארו ע"פ המבואר במקומות אחרים בתורת רבינו. ופשוט שמעומק המושג וקוצר דעת העורכים יתכן שימצאו טעויות וכיו"ב, והם על אחריות המערכת בלבד, וישגאות מי יבין.

ועל כן פשוט שמי שבידו הערה או שמתקשה בהבנת הביאורים, מוטב שיעיין במקורי הדברים (כפי שנסמנו בתוכן הענינים), וימצא טוב, ויוכל לעמוד בעצמו על אמינות הדברים.

תוכן ענינים

ב. מקרא אני דורש
"ויברך אותם משה" - ברכה או תפילה?

האם ברכת משה הייתה רק ל"חכמי לב" או גם לכלל ישראל? מדוע עיכב משה ברכתו על נדבת המשכן עד הקמתו? / ביאור דברי רש"י על "ויברך אותם משה" שאינה ברכת "ישר כח" אלא תפילה מיוחדת בקשר להקמת המשכן

(ע"פ לקסי שיחות ח"א עמ' 169 ואילך)

ה. פנינים עיונים וביאורים קצרים

מי הקריב הקרבנות ביום השמיני? (ע"פ לקסי שיחות ח"א עמ' 225 ואילך)

"בלי כל" - סימן (ע"פ אגודת קדש ח"א עמ' רכח)

ו. יינה של תורה
"חניית הגלות" - "מסע" לגאולה

מדוע החניות נקראות על שם המסעות? / האם אמנם בכל המסעות הייתה יציאה ממצרים? / כיצד נכלל סיפור הגלות ב"ספר הגאולה"? / ומהי פנימיות עניינה של הגלות? מהות חניות בני ישראל במדבר, ופנימיות עניין הגלות

(ע"פ לקסי שיחות ח"א עמ' 225 ואילך)

ט. פנינים דרוש ואגדה

להיות סבלניים (ע"פ לקסי שיחות ח"א עמ' 178 ואילך)

הנילו שלאחר ההעלם (ע"פ לקסי שיחות ח"א עמ' 202 ואילך)

י. חידושי סוגיות
איסור בניית בית לה' חוץ לירושלים

יבאר במה ששינה הרמב"ם מסוגיית הגמרא במקור איסור הקרבה בכמות משנבנה מקדש בירושלים, ויסיק דהדין פסוק שממנו מקור גם לאיסור עצם בניית בית לה' חוץ לירושלים / ידון במקור איסור זה

(ע"פ לקסי שיחות ח"א עמ' 7-466 ד"ע 12, ח"א עמ' 145 ד"ע 47)

יא. תורת חיים
ניצול הכשרונות לקדושה

יד. דרכי החסידות
נטילת ידיים בעבודת ה'

טז. שיחות קודש
חיפוש הוראה בפועל בכל עניני התורה

צוות העריכה וההגהה:

הרב לוי יצחק ברוק, הרב משה גורארי, הרב מאיר יעקב זילברשטרום, הרב צבי הירש זלמנוב, הרב שלום חריטנוב, הרב מנחם טייטלבוים, הרב אברהם מן, הרב מנחם מענדל רייצס, הרב אליהו שוויכה

מכון 'אור החסידות', סניף ארץ הקודש ת.ד. 2033 כפר חב"ד,
Or Hachasidus - Head Office, 1469 President st. • 6084000
#BSMT, Brooklyn, NY 11213 - United States (718) 534 8673

להערות והארות:

טל' מערכת: 03-3745979 orhachasidut@gmail.com

מקרא אני הדרש

ביאורים בפשוטו של מקרא

– "ויברך אותם משה" – ברכה או תפילה?

האם ברכת משה הייתה רק ל"חכמי לב" או גם לכלל ישראל? מדוע עיכב משה ברכתו על נדבת המשכן עד הקמתו? / ביאור דברי רש"י על "ויברך אותם משה" שאינה ברכת "ישר כח" אלא תפילה מיוחדת בקשר להקמת המשכן

בפרשתנו (פקודי לט, מג): "וירא משה את כל המלאכה, והנה עשו אותה כאשר צוה ה' כן עשו, ויברך אותם משה".

ומפרש רש"י: "ויברך אותם משה – אמר להם: יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם, ויהי נועם ה' אליהם עלינו וגו'. והוא אחד מי"א מזמורים שבתפלה למשה".
ויש לדקדק:

(א) מהו הקושי בהבנת כתוב זה ("ויברך אותם משה"), שהוצרך רש"י לפרש נוסח הברכה? לכאורה, כאשר קיימו בני ישראל את ציוויי של הקב"ה, ובפרט כאשר "עשו אותה כאשר צוה ה' כן עשו", ובעבור זה מתברכים, הרי מובן מאליהם מהו תוכנה וענינה של הברכה – בנוסח של "ישר כח" וכיו"ב.

(ב) לשון הכתוב – "ויברך אותם משה" – משמעו שמשה דיבר לישראל בלשון ברכה, ואילו רש"י מוציא הכתוב מפשוטו ומפרש שמשה נקט בנוסח של תפלה: "יהי רצון".

(ג) רש"י פותח את פירושו בתיבות "אמר להם" – ולכאורה אין זה אלא שפת יתר, שהרי בכתוב גופא (שמעתיק רש"י) נאמר "ויברך אותם"!

ב. וי"ל בביאור העניין:

ברכת משה כאן באה בהמשך למסופר לפני זה אודות מלאכת המשכן וכליו ע"י בצלאל בן-אורי בן-חור ואהליאב בן-אחיסמך (לח, כב-כג), והולך ומפרט את מלאכתם, וחותרם (לט, לב

לקראת שבת

ג

ואילך): "ותכל כל עבודת משכן אהל מועד, ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה, כן עשו. ויביאו את המשכן אל משה. . . ככל אשר צוה ה' את משה, כן עשו בני ישראל את כל העבודה" – ואז בא פסוק דידן – "וירא משה את כל המלאכה, והנה עשו אותה כאשר צוה ה' כן עשו, ויברך אותם משה".

ולכאורה יש להניח שברכת משה הייתה לאותם "חכמי לב" שעסקו במלאכת הקודש, שכאשר סיימו את עבודתם בהצלחה – קיבלו ברכה מיוחדת מאת משה.

אך כאן מתעוררת קושיא פשוטה:

ה"חכמי לב" שגמרו את עשיית המשכן, היו יחידי סגולה הנבחרים מתוך כל ישראל; אמנם לפני כן (בתחילת פרשת ויקהל) מסופר אודות נדבת המשכן, שכלל ישראל, האנשים והנשים, הביאו למשכן מכל הנמצא בידם בנדיבות גדולה, עד כדי כך שהיה צורך להכריז "איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקודש" ורק אז "ויכלא העם מהביא" (ויקהל לו, ו).

ומעתה, למה בירך משה רק את אותם "חכמי לב", יחידי סגולה הנבחרים מעם, שעסקו בעשיית המשכן וכליו – ולא בירך (לפני זה) את כלל ישראל: "כל איש ואשה אשר נדב לבם אותם להביא לכל המלאכה אשר צוה ה' לעשות ביד משה" (ל' הכתוב – ויקהל לה, כט)?!

ג. והנה כד דייקת יש מקום לפרש, שאכן משה בירך כאן (לא רק את ה"חכמי לב", אלא גם) את כלל בני ישראל:

בפסוק הקודם נאמר: "ככל אשר צוה ה' את משה כן עשו בני ישראל את כל העבודה", ולכאורה הכוונה בזה היא כפשוטה – לכלל "בני ישראל" (ולא רק ה"חכמי לב").

וביאור הענין – ע"פ הכתוב שלפנ"ז, בהתחלת הענין (כנ"ל ס"ב) – "ותכל כל עבודת משכן אוהל מועד ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה"; ורש"י מפרש שם: "ויעשו בני ישראל – את המלאכה – ככל אשר צוה ה' וגו'".

ולפום ריהטא אינו מובן כלל (וראה במפרשים – רא"ם, גור אריה, שפתי חכמים, ועוד): מאי קמ"ל רש"י? איזה חידוש יש בדבריו לגבי מה שמפורש בכתוב?

אלא (ראה גם "משכיל לדוד" ו"באר בשדה"):

רש"י בא בזה לפרש השייכות של כלל "בני ישראל" להמשכן – דלכאורה, מי שעשה את המשכן בפועל הם רק ה"חכמי לב"! ועל זה הוא מדגיש, שבני ישראל כולם עשו "את המלאכה", והיינו מלאכת ההבאה של הנדבות למשכן (עיין בלשון רש"י בפ' ויקהל לו, ז).

ומעתה שפיר אפשר לומר, שכאשר נאמר כאן "ויברך אותם משה" – הכוונה היא לכל המתעסקים במלאכה, הן ה"חכמי לב" שעסקו במלאכת עשיית המשכן, והן "כל איש ואשה" שעסקו במלאכת ההבאה של הנדבות למשכן.

אמנם עדיין קשה: למה המתין משה עד עכשיו – רק לאחר שה"חכמי לב" סיימו את מלאכת עשיית המשכן – ולא בירך את כלל ישראל מיד כשסיימו את "מלאכת ההבאה" שלהם? והרי

בין הבאת הנדבות לבין גמר עשיית המשכן היה משך זמן של כחצי שנה (ראה פרש"י תשא לא, יח. לג, יא. ר"פ ויקהל) !

ד. ומסתבר לפרש, שאכן משה בירך את בני ישראל מיד כשהביאו את נדבותיהם למשכן (ולא חיכה זמן כה ארוך כדי לומר להם "יישר כח" וכיו"ב); אלא שאין הכתוב מפרש זאת, כי הדבר פשוט מעצמו.

[או שאפשר לפרש, לאידך גיסא, שמשה לא הוצרך לומר "יישר כח", כי מובן מאליה שגרמו לו נחת רוח כו'.]

ומעתה יקשה: למה כאן, בגמר מלאכת המשכן, הכתוב כן רואה צורך להודיע בפירוש אשר "ויברך אותם משה"?

על זה מפרש רש"י, שהחידוש בכתוב כאן הוא (לא בעצם הברכה, דמאי קמ"ל, אלא) שהייתה ברכה מיוחדת מצד משה השייכת לגמר עשיית המשכן, ובאופן של "מדה כנגד מדה":

בני ישראל עשו את המשכן במטרה שיקויים "ושכנתי בתוכם" (תרומה כה, ח) - ולכן אמר להם משה "יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם".

ולפ"ז מדויקת פתיחת דברי רש"י - "אמר להם", כי הטעם שברכה זו מוזכרת בכתוב הוא משום שלא הייתה זו סתם ברכת "יישר כח" וכיו"ב, אלא "אמר (דבר הנוגע) להם" - דבר המותאם לפעולתם הם ולמבוקש שלהם: השראת השכינה בעשייתם.

כולל הקרבת קרבן התמיד, "עולה ומנחה"
- מובן שאף כאן היתה ההקרבה על ידי
משה.

וזהו מה שהאריך רש"י בלשונו: **"אף
ביום השמיני למילואים וכו' שימש משה",**
כי הראי' לפירושו היא מלשון הכתוב
"העולה" ו"המנחה", דמשמע שעולה
ומנחה אלו היו המשך לקרבנות שבעת ימי
המילואים הקודמים.

"בלי כל" – סימן

ברוב החומשים נכתב בסיום כל פרשה
מנין הפסוקים שבפרשה עם סימן למנין,
זה. אך בסוף פרשת פקודי לא נרשם סימן,
ובפשטות הוא טעות הדפוס.

ואולי יש לומר שבמקור ה' כתוב "בלי
כל סימן", והכוונה בזה היתה שיש בסדרה
זו צ"ב פסוקים, בגימטריא "בלי כל". אלא
שאחד המדפיסים טעה, והבין את הדברים
כפשוטם, שאין סימן לפרשה זו, והשמיט
הסימן.

מי הקריב הקרבנות ביום השמיני?

**וְאֵת מִזְבַּח הָעֹלָה שֶׁם פֶּתַח מִשְׁכַּן אֹהֶל
מוֹעֵד וַיַּעַל עָלָיו אֶת הָעֹלָה וְאֵת הַמִּנְחָה**
וַיַּעַל עָלָיו וְגו' – אף ביום השמיני למילואים, שהוא
יום הקמת המשכן, שימש משה והקריב קרבנות
ציבור, חוץ מאותן שנצטוו אהרן בו ביום
(מ, כט. רש"י)

הרשב"ם כאן (וכ"ה גם בפרש"י לש"ס זבחים יט,
ב ד"ה משה ואהרן) **מפרש "ויעל עליו – אהרן**
ובניו את העולה ואת המנחה כל הימים".
ויש לעיין מה הכריחו לרש"י לפרש כאן
שמשה הוא שהקריב קרבנות ציבור ולא
אהרן.

ויש לומר, שדייק כן רש"י מלשון הכתוב
"ויעל עליו את העולה ואת המנחה" –
בד"א הידיעה, דמשמע שהעולה והמנחה
המוזכרים כאן ידועים לנו כבר מלפני
כן, היינו משבעת ימי המילואים. וכיון
שבשבעת ימי המילואים מפורש בכתוב
שמשה הוא ששימש בכל עבודות הכהונה,

ינה של תורה

ביאורים בעניני הפרשה על דרך ההסידות

"חניית" הגלות – "מסע" לגאולה

מדוע החניות נקראות על שם המסעות? / האם אמנם בכל המסעות הייתה יציאה ממצרים?

/ כיצד נכלל סיפור הגלות ב"ספר הגאולה"? / ומהי פנימיות עניינה של הגלות?

מהות חניות בני ישראל במדבר, ופנימיות עניין הגלות

חניות בני ישראל במדבר, אף שלכאורה היו עראיות ולא קבועות, נחשבות היו כקבועות. וכפי שאמרו חז"ל: "כיון דכתיב על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו", הרי "כמאן דקביע להו דמי" (עירובין נה, ב).

ויש לתמוה תמיהה רבה:

על הפסוק שבסוף פרשתנו "כי ענן ה' על המשכן יומם, ואש תהי' לילה בו, לעיני כל בית ישראל בכל מסעיהם", פירש רש"י שאין הכוונה ב"בכל מסעיהם" לזמן המסעות, וכי אז הרי לא הי' "ענן ה' על המשכן", אלא הכוונה לזמן החניות. ואף שנאמר בפירוש "בכל מסעיהם" – מכל מקום "מקום חנייתן אף הוא קרוי מסע". ובטעם הדבר ביאר: "לפי שממקום החני' חזרו ונסעו, לכך נקראו כולם מסעות".

והדבר תמוה ביותר: מכיוון שהפליגו חז"ל במעלת קביעות החניות, שלא היו עראיות אלא קבועות מכיוון שהיו "על פי ה'", מדוע מפחיתה התורה במעלת קביעות החניות וקוראת אותן בשם "מסעיהם", על שם המסע הבא לאחריהן?

ומוכרחים לומר, שקריאת החניות בשם "מסעיהם" אינה באה לגרוע מהקביעות והחשיבות שבהן, כי אם אדרבא, להוסיף ולהפליא במעלתן. שנוסף למעלת הקביעות שבחניות, הייתה בהן גם מעלה עצומה בעצם היותן הכנה למסעות הבאים, ועד שהחניות נקראות על שמם – "מסעיהם".

"מסעות" – גאולה, "חניות" – התעכבות בגלות

גלות בני ישראל במצרים לא הייתה גלות גשמית בלבד, אלא הי' בה גם עניין רוחני. מצרים

הוא מלשון מיצר וגבול (ראה תורה אור וארא נז, ג ואילך. ועוד), והיא מורה על מיצרים וגבולים המונעים ומפריעים את האדם מעבודתו ית'.

מסעות בני ישראל רומזים על היציאה והשחרור מכבלי היצר הרע והקליפות. יהודי הולך ממסע למסע, והוא מתרחק ממצב של הפרעות ומניעות לעבודת ה'.

ולכן נאמר "אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים" (ר"פ מסעי): לכאורה, היציאה ממצרים הייתה במסע הראשון בלבד, ושאר המסעות היו בתוך המדבר גופא, עד ירדן ירחו. אך הפסוק מורה על כך שבב"ב "מסעי בני ישראל" הם "יצאו מארץ מצרים". והביאור בזה הוא כאמור, שבכל מסע משתחררים יותר מה"מצרים" של הגבלות ומניעות על עבודת ה' (ראה לקוטי תורה מסעי פח, ג ואילך).

היציאה וההשתחררות מה"מצרים" וגבולים הייתה רק בעת המסעות. לעומת זאת, בשעת החניות הרי לא התקדמו לקראת ירדן ירחו, ונותרו עומדים במעמדם ומצבם שבו עדיין מתעכבים באופן מסוים ב"מצרים". ונמצא, שהמסעות רומזים על היציאה ממצרים ועל הגאולה, והחניות רומזות על גלות מצרים ועל זמן הגלות בכלל.

נוסעים" לגאולה גם בזמן ה"חני" בגלות

אף שה"חניות" מבטאות את עניין הגלות, הרי בפנימיותן הן עניין של "מסעות" ושל גאולה, אלא שבעת החניות והגלות עניין זה הוא בהעלם ובפנימיות בלבד.

ובכדי להבין זאת, יש להקדים ולבאר עניין יסודי בעבודתם של בני ישראל:

כאשר יהודי מתעלה מדרגה לדרגה, "מחיל אל חיל" (תהלים פד, ח), נמצא לכאורה שיש כאן שני מצבים: מצבו הקודם ה' נמוך ונחות, ועתה נתעלה למצב נעלה וגבוה. המצב הנמוך הוא לכאורה רק הכנה והקדמה למצב הגבוה. וכאשר מתבוננים בעברו של היהודי, נראה שהיו תקופות שבהן ה' מצבו נמוך יותר.

אך באמת אין הדבר כן. עניינו ותכליתו של המצב הנחות, הוא שממנו ועל ידו יבוא היהודי למצב הגבוה יותר. ומכיוון שתכליתו היא הדרגה הגבוהה, הרי באמת בפנימיות הוא כבר עומד בדרגה נעלית, אלא שחסר עדיין גילוי הדבר בפועל. וכאשר יעבוד עבודתו ויתעלה, אזי גם מצבו הקודם מתעלה לדרגתו עכשיו.

[וראה במקור הדברים באורך ובעומק, אשר עניין זה הוא מיוחד בבני ישראל דווקא, משום שהם תכלית הבריאה, ואינם אמצעי לשום דבר אחר. ומשום כך גם כל מצב ומצב בחייהם אינו הכנה לעניין אחר, אלא התכלית היא בו עצמו. עיי"ש].

והנה, היות בני ישראל בגלות אינו עניין של עונש בלבד ח"ו, אלא יש תכלית ומטרה ותועלת בגלות. על ידי שבני ישראל עובדים את עבודתם במשך זמן הגלות, נפעל עילוי עצום בבני ישראל. ואי אפשר להגיע לעילוי זה ללא העבודה בזמן הגלות. ועילוי זה יתגלה בעת הגאולה האמיתית והשלמה על ידי משיח צדקנו.

ומכיוון שנתבאר למעלה, שעל ידי עליית האדם מחיל אל חיל מתעלה גם מצבו הקודם להיות בדרגה הנעלית, הרי נמצא שגם הזמן שבו נמצאים בני ישראל בגלות, הוא בפנימיותו עניין של גאולה. וזאת, משום שתכלית ומטרת הגלות היא העילוי העצום שיהי' על ידי עבודת בני ישראל באותו זמן. ואף שבפועל יתגלה העילוי רק בבוא הגאולה, הרי בהעלם ובפנימיות כבר בזמן הגלות קיים עניין הגאולה!

גם תיאור שעבוד מצרים הוא חלק מ"ספר הגאולה"!

על פי המבואר למעלה, יובן היטב מדוע קוראת התורה את החניות בשם "מסעיהם":
ה"חניות" רומזות על זמן הגלות ועל זמנים שבהם נמצאים בדרגה נחותה, ו"חונים" ומתעכבים מלבוא לידי מצב של גאולה. ואף על פי כן, הרי גם החניות קרויות מסעות, משום שבאמת כבר בעת ה"חני" ישנו בפנימיות ובהעלם העילוי של ה"מסע" שבא על ידו. והיינו, שבזמן הגלות נמצא בפנימיות ובהעלם המצב של הגאולה העתידה.

ובזה יומתק גם מה שהתיבות "בכל מסעיהם" הן הסיום והחזרתם של ספר שמות:
אודות מהותו של ספר שמות אמרו חז"ל (בראשית רבה פ"ג, ה) "שבו יצאו ישראל מאפילה לאורה". ספר זה, הוא כולו "ספר הגאולה" (רמב"ן סוף פרשתנו).

ולכאורה תמוה, כיצד ניתן להגדיר את הספר כולו בשם של גאולה ויציאה מן הגלות, בעוד שתחילת החומש מדברת אודות ירידת בני ישראל למצרים ושעבודם שם בעבודה קשה?

תמיהה זו מתיישבת כאשר מסיימים את ספר שמות, ולומדים בפסוק האחרון שבו שגם החניות נקראות בשם "מסעיהם". אמנם בני ישראל ירדו לגלות ולקושי השעבוד, אך כאשר יצאו ממצרים וקיבלו התורה ובנו המשכן, ועד ש"כבוד ה' מלא את המשכן", אזי מתגלה כיצד עילויים אלו כבר היו מקודם, בהעלם, גם בעת הגלות.

ולכן מדגישה התורה שגם החניות – זמן הגלות והשעבוד, ראויות להקרא בשם "מסעיהם" – על שם הגאולה שטמונה בהן בהעלם ובפנימיות.

להיות סבלניים

אלה פקודי המשכן משכן העדת
רמו למקדש שנתמשכן בשני חורבניו
על עוונותיהן של ישראל
(לח, כא, רש"י)

מדברי רש"י יש ללמוד הוראה בעבודת
האדם:

אף שהמקדש התמשכן "על עוונותיהן
של ישראל", מצינו שלא מיהר הקב"ה
להחריבו, ואדרבה - המתין להם שנים
רבות, שמא יחזרו בתשובה ויישאר המקדש
בבנינו.

ו"דיו לעבד שיהא כרבו" (ברכות נח, ב. ועוד):
גם כאשר הנהגת הזולת אינה כדבעי - אין
להימנע מלעזור לו בעניני המשכן הרוחני
שבבלו (ראה ראשית חכמה שער האהבה פ"ו. של"ה
שער האותיות אות ל. ועוד); ואדרבה - דווקא מפני
ירידתו הרוחנית של הזולת, יש לשאוף
להעלותו על דרך הישר, ולשם כך יש
לסייע לו להקים ולחזק את המשכן הרוחני
שבקרבו.

הגילוי שלאחר ההעלם

ולא יכל משה לבוא אל אהל
מועד כי שכן עליו הענן
(כ, לה)

בהמשך לכתוב זה נאמר (בתחילת חומש ויקרא
הסמוך) "ויקרא אל משה". והיינו שתחילה
נתעלם הקב"ה ממשע ע"י הענן, ולאח"ז
חזר ונתגלה אליו בקריאתו אליו.

ויש לומר בטעם הדבר - ע"פ הידוע (ראה
לקוטי תורה ריש פר' ויקרא), שהגילוי הבא לאחר
ההעלם הוא גדול ונעלה יותר מגילוי הבא
בפני עצמו.

וכמאמר הגמרא (ברכות לד, ב. וראה רמב"ם הל'
תשובה פ"ו ה"ד) "מקום שבעלי תשובה עומדים
צדיקים גמורים אין יכולים לעמוד שם":
עבודת הצדיקים היא "סור מרע ועשה
טוב" (תהלים לד, טו), אבל אין הם מהפכים
את הרע עצמו לטוב; ואילו בעל תשובה,
מאחר שעבודתו באה לאחר "העלם", לאחר
שהתרחק מה' יתברך, ועתה הוא חוזר
ומתקרב אליו, בבחינת "גילוי" - הרי גילוי
זה הוא ב"כפליים לתושי", ולכן "זדונות
נעשות לו כזכיות" (יומא פו, ב), היינו שהרע
נהפך לטוב ממש.

וכן הוא בענינינו, שלצורך התגלות
הקב"ה למשה במשכן ("ויקרא אל משה"),
הוצרך להיות תחלה העלם הענן, ועי"ז הי'
הגילוי באופן נעלה יותר.

ומכאן יש ללמוד הוראה לזמננו אנו, שבו
העלם הגלות גדול ביותר, שלא לבוא לידי
יאוש ורפיון ידיים ח"ו מפני זה, אלא אדרבה
- העלם זה הוא סימן שבקרום ממש תבוא
הגאולה, שהיא ה"קריאה" הגדולה שלאחר
ההעלם.

הידושי סוגיות

עיון ופירוש בסוגיות הפרשה

איסור בניית בית לה' חוץ לירושלים

יבאר במה ששינה הרמב"ם מסוגיית הנמרא במקור איסור הקרבה בבמות משנבנה מקדש בירושלים, ויסיק דהעדיף פסוק שממנו מקור גם לאיסור עצם בניית בית לה' חוץ לירושלים / ירון במקור איסור זה

ירושלים... ר"ש אומר מנוחה זו ירושלים נחלה זו שילה ואומר זאת מנוחתי עדי עד כו". וראה פרש"י במתני' גבי ירושלים: "והיא היתה מנוחה, וכתוב כי לא באתם עד עתה וגו' כלומר נכלשון הכתובים בפרשה שם "לא תעשון ככל אשר אנחנו עושים פה היום איש כל הישר בעיניו, כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה גו' ועברתם את הירדן גו' והיה המקום אשר יבחר ה' א ב גו' שמה תביאו גו' עולותיכם וזבחיכם גו' השמר לך פן תעלה עולותיך בכל מקום אשר תראה", פירוש: כשתעברו את הירדן לא תקריבו בבמות ככל אשר אנחנו עושים פה היום... ועברתם את הירדן וישבתם בארץ, היינו לאחר ירושה ושיבה, והיה המקום וגו' השמר לך וגו', והיינו איסור הבמות".

והנה יל"ע על הרמב"ם אמאי העדיף שלא להביא הכתובים דפרשת ראה דמיניה ילפינן לה דמירושלים ואילך אסורה הבמה,

ז"ל הרמב"ם הל' בית הבחירה פ"א ה"ג: "כיון שנבנה המקדש בירושלים נאסרו כל המקומות כולן לבנות בהן בית לה' ולהקריב בהן קרבן, ואין שם בית לדורי דורות אלא בירושלים בלבד ובהר המוריה שבה, שנאמר (דברי הימים א כב, א) ויאמר דוד זה הוא בית ה' האלקים וזה מזבח לעולה לישראל, ואומר (תהלים קלב, יד) זאת מנוחתי עדי עד".

והנה בכס"מ ציין מקורו למשנה וברייתא דריש פרק בתרא דזבחים, והיינו דפירש דמיירי כאן לענין איסור הקרבה בכמה חוץ לירושלים שנשנה שם במתני', דעד שנבנה המקדש בירושלים עתים שהיו הבמות מותרות ועתים שהיו אסורות, אבל "באו לירושלים נאסרו הבמות ולא היה להן היתר, והיא היתה נחלה", ובברייתא שם קיט. יליף לה מקרא דפ' ראה (יב, ט) "כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה" – "מנוחה זו שילה [שגם בימי משכן שילה נאסרו הבמות, כמבואר במתני'], נחלה זו

הכתוב דפ' ראה, כי בו דוקא מתבארים ב' האיסורים ששנה כאן.

בי הא דפ' ראה "כי לא באתם גו'" הלא בא בהמשך להכתוב הקודם "לא תעשון גו' איש כל הישר בעיניו", והיינו לענין הקרבת קרבנות (כנ"ל מפרש"י בארוכה), ורק שלאח"ז מבאר הכתוב טעם החילוק והשינוי הלזה לענין הקרבנות, שישתנה הדין כשתעברו את הירדן, אשר הטעם הוא כי "פה" ו"היום" "לא באתם אל המנוחה גו'", הרי דהכתוב "לא באתם גו'" לא עסק מעיקרו אלא באיסור דהקרבת קרבן חוץ ל"מנוחה" ו"נחלה", ולא לעצם בניית הבית במקום זה דוקא ולא במק"א.

משא"כ הפסוק הא' שהביא הרמב"ם הלא נאמר בו יחדיו ע"ד ב' עניינים הנ"ל: (א) איסור דבנין בית לה' חוץ לירושלים - "זה הוא בית ה' האלקים", (ב) איסור הבמות - "זוה מזבח לעולה לישראל". עיי' בפירוש רש"י לדה"י שם, דמשמעות הכתוב היא הוראה ד"מכאן ואילך" יהיה זה מזבח לעולה כו', "שכל שמבקש לה' להקריב לו קרבן יצא ויקריב על אותו מזבח".

והכתוב הב' שמביא, בא כתוספת ביאור והסברה בטעם האיסור ("ואומר"), "זאת מנוחתי עדי עד" - דמכיון שקדושת המקדש היא באופן ד"עדי עד", וכמ"ש להלן פ"ו הט"ז דקדושת מקום המקדש אינה בטלה לעולם כו', לכן "זאת מנוחתי" ולא במק"א, שאי אפשר לבנות "בית לה'" רק בירושלים לבד.

[ועוד י"ל בזה, דהוספת "ואומר כו'" באה להכריח יותר הראיה שמן הכתוב הראשון. כי הנה מצד הכתוב "זה מזבח לעולה לישראל", שמא אין הכרח לדייק

ובחר להזכיר כאן דווקא כתובים אחרים לענין זה. ועיי' בהר המוריה כאן שנתקשה כעין זה.

אולם כד דייקת שפיר, מלשון הרמב"ם שהקדים "נאסרו כל המקומות כולן לבנות בהן בית לה'" משמע שכוונתו (לא לאיסור הקרבה בבמות, כ"א) שאסור לבנות "בית לה'" אלא בירושלים (וראה גם לשונו בהל' ביאת מקדש פ"ט הי"ד והל' מעה"ק פ"ד ה"ז. ועיי' הר המוריה כאן). אלא שגם לא השמיט מהלכותיו איסור הבמות דמתני' דזבחים, ואח"כ מוסיף ענין שני בפ"ע - דאסור נמי "להקריב בהן קרבן" ודו"ק דכתב "להקריב בהן" (בהמקומות) ולא "בו" (בהבית), והלשון מורה היטב שלא בא ביחד עם ענין הראשון, כאיסור אחד ארוך "לבנות בהן" [במקומות שחוץ לירושלים] בית ולהקריב בו קרבן", אלא ב' איסורים נשנו כאן - איסור לבנות במקומות אחרים בית, וכן איסור להקריב במקומות אחרים קרבן בלא בית, והיינו איסור במות].

ומעתה יתבאר בטוב טעם מה שבחר הפסוקים הנ"ל, ובהקדים דכשמוכא פסוק שני בלשון "ואומר" הדבר מורה שעיקר הראיה היא הכתוב הראשון לבדו, והכתוב השני לא בא אלא לתוספת הסברה וטעם הנצרכים (ולא שעצם היסוד והמקור הוא משני הכתובים ביחד באופן ד"זה וזה גורם"). וכרגיל בש"ס גבי "ואומר" כה"ג במשניות וברייתות, דמקשינן "מאי ואומר כו'" ומפרשינן דהובא לסלק קושי נוסף וכיו"ב העולה לאחר שלמדנו עיקרו של ענין מן הכתוב שהובא לפניו. וא"כ י"ל דהכתוב הראשון שהביא הרמב"ם כאן הוא המקור לכל האיסורים שהזכיר, ולכן עדיף הוא על

מזמור ד דהיה דוד מצטער עד שהרחיב לו הקב"ה ומצא את מקומו של המקדש, שנא' ויאמר דוד זה הוא בית האלקים).

וי"ף בכמה אופנים, ומהם - דנלמד במכש"כ וק"ו מן הפרט אל הכלל, דאם ענין פרטי דהקרבה נאסר במק"א, כ"ש וק"ו דהבנין בכללו אסור, והרי הרמב"ם לשיטתיה הידועה דהקרבה בהבית ה"ז חלק מתוך מצות בניית הבית, כי לשיטתו גדר חובת הבנין הוא מה שצריך לבנות "בית מוכן להיות מקריבין בו קרבנות", כלשונו ריש הל' ביהב"ח (והיינו שאם אין הבית מוכן ומוכשר להקרבה לא נתקיימה המ"ע ועשו לי מקדש, עיי' בזה בארוכה בחידושים וביאורים להל' ביהב"ח סי' א ועוד), וא"כ הקרבה הלא היא הקיום בפועל דענינו ומהותו של חיוב בניית הבית, שכל הגדרת חובת הבניה היא להציב בית המאפשר ההקרבה, וא"כ פשיטא במכ"ש דגם עצם הבית אין לבנותו במקום שאי אפשר להקריב שם, וק"ל נודו"ק דהאיסור הוא רק "לבנות בית ז"ח" - בית המקדש, כהגדרתו ההלכתית (כגון בית חוניו (סוף מנחות)) - ולא בית שהוא בהגדרה אחרת (ולהכי שפיר בונין בית הכנסת וכדו').

ביחס למקומו של המזבח אלא הכוונה היא כדפרשו חז"ל בשאר מקומות שנאמר "זה" או "זאת" וכיו"ב ("החודש הזה", "זאת החיה", ועוד) דהכוונה היא שצריך להקפיד בענין השייך לגוף הדבר עצמו (ולא בנוגע למקומו וכיו"ב, שהוא ענין ופרט שאינו גוף הדבר עצמו), היינו דנאמר שכוונת ההוראה היא שמכאן ואילך כל מזבח שייבנה צ"ל כמזבח זה, רבוע וארכו כרחבו וכו' (עיי' ברמב"ם להלן פ"ב הי"ז ועוד). ולהכי נצרך גם להכתוב "זאת מנוחתי עדי עד", להשמיענו ולבארנו הפירוש הנכון בהוראה ד"זה הוא בית ה' האלקים וזה מזבח גוי", דלא נפרש שאין הכוונה לענין קביעות המקום, אבל "זאת" שבכתוב הב' הלא ודאי קאי על המקום, דזהו מקום המנוחה לעד, והכתוב ד"זאת" הוי גילוי מילתא על כוונת הלשון "זה", דלענין אזהרת קביעות המקום נאמר, ולאסור לעולם שאר המקומות, הן לבנין הבית והן להקרבה].

ועדיין צ"ע מנא ליה להרמב"ם איסור חדש זה בפ"ע לבנות בית לה' (אף בלי להקריב בו) שלא בירושלים, עד שהוצרך "להביא" לו פסוק ודרשה חדשים (ועיי' בזה באוצר הספרי להגר"מ זעמבא, קדושת עבר הירדן. ועוד. ויש להעיר ממדרש תהלים

המזלזל חיים

מכתבי עצת והדרכה בעבודת השי"ת בחיי היום יום

ניצול הכשרונות לקדושה

החובה והזכות לנצל את הכשרונות במידה המלאה והסיוע הניתן לכך מלמעלה

כל הזהב העשוי למלאכה בכל מלאכת הקדש

לא היה העולם ראוי להשתמש בזהב, ולמה נברא - בשביל המשכן ובשביל בית המקדש

(פקודי לט, כד. שמות רבה רפ"ה)

החובה לנצל את הכשרונות במידה המקסימלית

...הנני רואה כחוב וזכות, לגעת בנקודה נוספת בקשר לכתבו שהי' מורה, שזה מוכיח שיש לו כשרון בתחום החינוך וההשפעה. רצוני להדגיש בזה, שכל אדם שהתברך בכשרונות מסוימים, באה יחד עם זה גם חובה, זה מחייב אותו לנצל את כשרונותיו, ולא רק לעצמו אלא גם לכל הסביבה, במידה הגדולה ביותר. וכשלווקחים בחשבון שכל חלקי העולם כרוכים בקשר הדוק וקשורים זה בזה, הרי אי ניצול הכשרונות, או שלא במלוא המידה, אין זה "עסקיו הפרטיים" כפי שאומרים כאן, אלא זה מפריע למהלך כל העולם סביבו.

כדרכם של חז"ל הכניסו גם הנכתב לעיל במשפט קצר, כפי שמנוסח על ידי המורה הגדול הרמב"ם (הלכות תשובה פ"ג ה"ד): "צריך כל אדם שיראה עצמו כל השנה כולה כאילו חציו זכאי וחציו חייב, וכן כל העולם חציו זכאי וחציו חייב, חטא חטא אחד הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף חובה וגרם לו השחתה, עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות וגרם לו תשועה והצלה".

בכבוד ובתקווה לבשורות טובות.

(תרגום מאגרות קודש חב"ש עמ' רצט-ש)

הכשרון ניתן לבניית המשכן שבלב

...במדרש בפרשתנו מובא "לא הי' העולם ראוי להשתמש בזהב ולמה נברא - בשביל המשכן ובשביל בית המקדש".

המוסר השכל לכל אדם הוא, שכשרון שהקב"ה העניק לו, נברא בשביל המשכן ובשביל ביהמ"ק שבלב כל אחד, ורק בזכות זה ראוי להשתמש בו גם בעולם.

(תרגום מאגרות קודש ח"א עמ' רט)

מזמינים לו מלמעלה כהנה וכהנה

...יהי רצון שינצל כל אפשרויותיו להחזקת היהדות המסורתית. . שבניצול הכשרונות והאפשרויות הרי הם הולכים ומתרחבים.

כי הנשמה היא בצלם ודמות אדם העליון, והגוף הוא מעין ודוגמת הנשמה, ורואים בגוף שכלל שמשתמשים ומתעמלים באיבר מן הגוף - כן יתפתח ויגדל כוחו, והוא הדין בכוחות הנפש, וכן הוא בניצול האפשרויות - שהמנצל אותן במילואן מזמינים לו מלמעלה כהנה וכהנה.

ואם תמצא לומר, זהו עניין מי שיש לו מנה רוצה מאתיים - ברוחניות, שאין הכוונה עונש שלעולם לא יהי' לו לאדם סיפוק רוחני, אלא אדרבה כיוון שרכש "מנה" מזכים אותו ברצון חזק לרכוש "מאתיים", ואין לך דבר העומד בפני הרצון.

(אגרות קודש חב"ש עמ' כו)

המורד מורס
לעילוי נשמת
הרה"ח ר' שלמה
בן ר' יעקב ע"ה
יאנג
נפ"ק כ"ז תשרי ה'תשפ"א
תנצ"ה

נטילת ידיים בעבודת ה'

הסרת הרוח הרעה של הנחות העולם, נטילה לסעודה בסדר
דקדושה, המים – שכל אלקי הבא ממוח הרעת

וַיִּשֶׁם אֶת הַכִּיר בֵּין אֶהָל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וַיִּתֵּן שְׁמָהּ מִים לְרִחָצָה
מִכָּאן אִמְרוּ תִּכְפֹּף לַנְטִילַת יָדַיִם בְּרִכְהָ
(פקודי מ, ל. לקח טוב)

נטילת ידיים – לקליפות לא תהיה אחיזה בציפורניים

הלכות נטילת ידיים הן הלכה ערוכה ומסודרת בגליא שבתורה. [אכן, כל הענינים [שבהלכה], ישנם [גם] בעבודה בנפש האדם – שהם הפנימיות והנשמה של ההלכה בגליא שבתורה. הלכות פסוקות הן ש"אדם מועד לעולם בין שוגג ובין מזיד בין ער ובין ישן" ו"ידיים עסקניות הן".

[ביאורם הרוחני של ההלכות האלה הוא:]

"אדם מועד לעולם" – מדריגת 'אדם' בתפקידו של האדם הוא אחראי למעשיו תמיד, ללא חילוק אם בשוגג או במזיד, אם ער או ישן.

"ידיים עסקניות הן" – הכוונה שתכונת הידיים היא שהן עסקניות ופעילות. לאצבעות הידיים יש ציפורניים, ותחת הציפורניים מתקבץ לכלוך. הזוהר הקדוש אומר "בטופרה אחידן" – לקליפות יש אחיזה בציפורניים. [לפי זה, ענין נטילת ידיים – רחיצת הידיים – הוא, שלקליפות לא תהי' אחיזה בציפורניים.

החיות בציפורניים היא חיות מצומצמת, לכן יכול להיות שם מקום אחיזה לקליפות. בפרט כאשר מתקבץ שם לכלוך, שאז הלכלוך הוא חיות לקליפות, ואז גם נטילת ידיים לא מועלת. נטילת ידיים בבוקר, ונטילת ידיים לסעודה, הן רק כאשר הציפורניים נקיות.

משמעות הדברים: ידיים הן מידות, ולמידות יש ציפורניים, שזהו אחד החילוקים באופן הפעולה של שכל ומידות. [הוי אומר:] השכל מבאר [את המציאות] בהגיון ובמתינות, ואילו מידות קורעות ודוקרות. באיזו מידה שהאדם נמצא, הן באהבה והן בשנאה, הכל בא בדוקרנות ובלהט.

זו הכוונה בנטילת ידיים: לשפוך מים – הכוונה לשכל – כדי לנקות את המידות מהתכונות הדוקרניות והלוהטות שלהן, שהמידות יהיו תחת השפעת השכל.

העברת הרוח רעה והרמת המידות

רחיצת המידות [ע"י השכל, כאמור] קיימת בשני אופנים:

אופן אחד הוא נטילת ידיים שחרית, שכוונתה היא לנקות את הידיים מהרוח הרעה שבאה מהחושי של הנהגות העולם. אופן רחיצה זה הוא בסירוגין, לאט לאט, לנקות מעט את המידה הזו, מעט את המידה האחרת, לפי הסדר, עד שרוחצים ומנקים את כל המידות.

האופן השני הוא נטילת ידיים לסעודה. כאן הדבר כסדרן, כי ענין הנטילה אינו לנקות ולהסיר את הרע אלא לקדש את המדות. כאן זה צריך להיות כסדרן והשפשוף הוא התכללות [=שילוב] המדות. בקדושה כל המדות צריכות להיות מידה אחת.

במידת האהבה או במידת היראה לא די. כל המידות צריכות להיות תחת השפעת השכל, ואז הן כולן מעורבות, הן משפיעות זו על זו לטובה, שאז היא שלימות מעלת האדם.

אברהם אבינו ה' אוהב ה'. לאחר ניסיון העקידה כתוב "עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה". על ידי ניסיון העקידה, הגיע אברהם אבינו לשלימות של מידת היראה. [או אז הגיע לשלימותו, כי] התכללות אהבה ויראה [היא] המביאה את השלימות הגדולה ביותר של האדם.

לכן נוסח הברכה על רחיצת הידיים הוא "על נטילת ידיים", להשמיענו את שני האופנים כיצד לתקן את המידות:

נטילת ידיים שחרית, שענינה העברת הרוח הרעה הנעשית מהחשיבה הנובעת מהנהגה לפי הנחות העולם, פירושה - לקחת את המידות הטבעיות והרגילות מהנחות העולם; נטילת ידיים לסעודה, פירושה - להרים את המידות, כמו שכתוב "שאו ידיכם קדש".

כוחו של אדם בר דעת

המים בהם רוחצים את הידיים, צריכים להיות כשרים על-פי התורה. [המים גם] צריכים להיות בכלי שלם, והכלי צריך להיות לו תוך, ומוכרחים לשפוך את המים על הידיים בכוח גברא בר-דעת.

[משמעות הדבר:] השכל המטהר ומעלה את המידות צריך להיות שכל אלקי של שלימות המוחין, עם תוך פנימי, שכלי ההשגה האלקית נוגע בעבודה.

אף שהרחיצה, הן באופן הטהרה והן באופן ההעלאה, צריכה להיות בכוח גברא, כלומר, בתוקף של השגה אלקית - עם זאת התוקף צריך להיות מצד מוח הדעת, אשר מוח הדעת הוא שלימות המוחין.

זהו שבזמן הבית המזבח ה' מכפר, וכעת דוקא "שולחנו של אדם" - שלימות המוחין המשפיעים על המידות - מכפר עליו.

שיחות קודש

דברות קודש בעניני הוראה, הדרכה
והיוזק בעבודת השי"ת

התוכן שספדור זה הובא כאן בסגנון שנאמרו הדברים ע"י רבינו,
מלבי שנינו עריכה קלים לחקל על הלמוד

חיפוש הוראה בפועל בכל עניני התורה

לא לתת מקום לענין של חשד

...האמור לעיל שהבן חמש למקרא יודע ומבין בפשטות שבכל עניני התורה ישנה הוראה בנוגע לפועל - שייך גם לכללות הענין ד"אלה פקודי המשכן גו'":

כאשר התורה מספרת אודות "אלה פקודי המשכן גו'", שמושה רבינו נתן לבני ישראל חשבון מכל הזהב וכסף ונחושת שנאסף מנדבת המשכן - מבין הבן חמש שבענין זה ישנה הוראה בנוגע לפועל, שכאשר גבאי-צדקה וכיוצא בזה מקבל לידיו כספי ציבור עבור מטרה מסויימת, עליו לתת חשבון לציבור אודות כספים אלו - מה נעשה בכספים אלו. וזאת - גם כאשר מדובר אודות יהודי נאמן כו', כדי שלא יהי' מקום לחשד שלקח משהו לעצמו כו'.

וכאמור - הנהגה זו למדים ממשה רבינו, שלא התחשב בעובדה שבני ישראל יודעים את גודל מעלתו כו', ונתן חשבון מכל הזהב וכסף ונחושת דנדבת המשכן - כדי להורות לנו שכך צריכה להיות הנהגת כל אחד ואחד, אפילו אדם נאמן כו', כדי שלא לתת נתינת מקום כלל לענין של חשד כו'.

(תורת כנחם - דהתועדויות תשמ"ג ח"ב ע' 1130 ואילך)

לימוד מעשה המשכן מעורר בתשובה

הבן חמש למקרא מבין שהוא לומד תורה כדי שידע כיצד להתנהג כיהודי וכו' ולכן, כאשר רש"י לומד עם הבן חמש את הפסוק "כבד את אביך ואת אמך" - לא צריך רש"י לומר לבן חמש: דע לך שאתה צריך לכבד את אביך ואת אמך - כי פשיטא שתכלית ומטרת הלימוד היא כדי לקיים זאת בפועל ממש. ומכיון שכן - מבין הבן חמש שבכל דבר שלומד ישנה הוראה בנוגע לפועל, כי תכלית ומטרת הלימוד כולו היא - לדעת מה זה יהודי, וכיצד צריך יהודי להתנהג בפועל, ואם כן, כיצד יתכן שילמד דבר שאין בו כל הוראה בנוגע למעשה בפועל?!

...ובאופן כזה לומד הבן חמש את כל עניני התורה - מתוך ידיעה שבכל דבר ישנה הוראה בנוגע למעשה בפועל, ועל דרך זה כאשר לומד אודות עשיית המשכן, יודע הוא שלימוד זה נוגע למעשה בפועל - כי בלמודו אודות מעשה המשכן, יודע ומבין שמצבם האמיתי של בני ישראל הוא כאשר ישנו מציאות המשכן והמקדש, ולכן, בידעו שבית המקדש אינו קיים - יחזור בתשובה, ויבקש מהקב"ה שיבנה את בית המקדש!

לעילוי נשמת הרבנית
מרת חוה ע"ה
בת כקש"ת ר' אברהם יהושע העשל זצוק"ל
מקופישיניץ גוראדי
נלב"ע ביום כ"ד אדר ה'תשס"ו
תנצב"ה
*
נרבת חתנה ובתה
הרב נחום
חונתו מרת אסתר שיחיו שטרנברג

לעילוי נשמת
הרה"ת יוסף פרץ
בן הרב ניסן ע"ה
זייעטץ
נלב"ע ביום כ"ט אדר ב'
תנצב"ה
*
נרפס ע"י בנו
הרה"ת ניסן מאיר
ומשפחתו שיחיו
זייעטץ

לעילוי נשמת האשה
בתיה אסתר
ב"ר פסח חיים ע"ה
פאלאס
נפטרה כ"ה אדר ה'תש"ע
*
נרפס ע"י
בני משפחתה שיחיו

לעילוי נשמת
מרת חנה מרים
בת ר' שלמה לייב ע"ה
אזימאוו
נפטרה כ"ו אדר ה'תשנ"ח
תנצב"ה
*
נרפס ע"י
בני משפחתה שיחיו

לעילוי נשמת
מרת חנה
ב"ר ישעי' ע"ה
בערקאוויטש
נלב"ע ביום כ"ד אדר א' ה'תשס"ח
תנצב"ה
*
נרפס ע"י בנה
הרה"ת ישעי'
חונתו מרת שימא חנה שיחיו
בערקאוויטש

לעילוי נשמת
הרה"ת אהרן ראובן
בן הרה"ת אברהם יצחק ע"ה ראפפורט
נלב"ע ביום כ"ו אדר ה'תשע"ז
תנצב"ה
♦
נדפס ע"י
בני משפחתו שיחיו

לעילוי נשמת
הרב משה ברוך
ב"ר יעקב ע"ה פישמאן
נלב"ע ביום כ"ז אדר ה'תשע"ז
תנצב"ה
♦
נדפס ע"י
בני משפחתו שיחיו